

PRENUMERATA WYNOŚI:

w Kaliszu miesięcznie 300.000 Mk.
Z odnośnikiem do domu 375.000 Mk.
Na prowincji z przesyłką
pocztową . . . . . 375.000 Mk.
Zagranicą . . . . . 700.000 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 15.000 Mk.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
str. 1. 2. 3. mk. 8.000.
Nekrologi 8.000 mk. zwyczajnie 4.000 mk

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI.
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9 do 6 po poł.

№ 257 (7592)

Wtorek, dnia 13 Listopada 1923 r

Rok XXXI

Kino **Stylowy** teatr

TRUCIZNA

2223

Wyświetla od poniedz. dnia 12 listopada i dni następných obraz p.t.

Potężny francuski dramat obyczajowy w 6 aktach podług powieści słynnego **EMILA ZOLI**.
DLA MŁODZIEŻY Początek codziennie: pierwszego seansu o godz. 6.15 wiecz. ostatni o godz. 9.15, DLA MŁODZIEŻY
WZBRONIONE w soboty, niedziele i święta pierwszego seansu o godz. 4.15 ostatni o g. 9.15. WZBRONIONE
Następny obraz: „**DELIRJUM**“ wytwórni „Maurice de Marsan Film New-York“.

Kino **Gaza** teatr

Więzienie małżeńskie

Od poniedziałku dnia 12-go listopada i dni następných

Wzruszająca kryminalna, na tle życiowym tragedia w 5-ciu wielkich aktach.

W roli głównej znakomita tragiczka **MARJA LEY**

Przepiękny balet. Wspaniała wystawa. Malownicze krajobrazy. Znakomita gra.

Poszczególne części

- 1) Wyznanie więźnia.
- 2) Zagadkowa śmierć
- 3) Na tropie
- 4) Kajdany małżeństwa
- 5) Śmierć i wyzwoienie

W poniedziałek dn. 12 b. m. w **Sali Stow. Rzem. Chrześcijańskich** odbędzie się
1 tylko jeden wielki wieczór 1

Operowo-Operetkowo-Koncertowy

Z. WOJNOWSKA złotogłosa prymadonna,
I. Mellerowicz primabalerina Warszawskich Teatrów,
T. Pola pierwszego komika — humorysta Warszawskich Teatrów,
S. Szczuki niezrównanego piosenkarza — pieśniarza,
A. Pawłowski znakomitego kompozytora.

Wyjątki z opery: **Straszny Dwór, Hrabina, Flis, Violetta, Toska**
i wiele innych.

Bilety wcześniej nabywać można w cukierni W-go **MAYERA**.

SALA TOW. MUZYCZNEGO. We wtorek, dnia 13 listopada r. b.

o godz. 8½ wiecz. NA OGÓLNE ŻĄDANIE PUBLICZNOŚCI II-gi i ostatni o godz. 8½ wiecz.

RECITAL - FORTEPIANOWY

Program wypełni:

MIKOŁAJ

Program wypełni:

ORŁÓW

pianista światowej sławy.

2145

Bilety od 100 do 300 tys. mkp. wcześniej do nab. w cuk. W. p. Mayera. Szczeg. w afiszach

Z okazji zaręczyn

p. Racheli Reithówny z p. Michałem Kałowskim
składamy serdeczne życzenia.

Zamiast kwiatów ofiarowaliśmy milion marek
na ochronkę im. Elizy Orzeszkowej.

Pieniądże złożone w teże instytucji.

2218 ŚWIĘTOSŁAWSCY. Poznań.

Bolesław Szokalski Lekarz - dentysta

przeprowadził się 2210
na ul. Wrocławską №37 wprost Wiejskiej.

W kolekcje Gazety Kaliskiej
są do nabycia jeszcze

LOS Y

do I-ej klasy 3-ej Loterii Państwowej
Ostatni dzień nabycia 12 listopada. 2202

Dentysta

Wolpe-Lampert

przyjmuje od 10 do 7 wiecz.

Stary Rynek №17, dom p. Salomonowicza I p.

1476

Doktor

S. WAŁCHOWICZOWA

Aleja Józefiny № 13, front, II piętro.

Choroby wewnętrzne, dziecięce
i kobiece.

ANALIZY moczu, kału, płwocin, soku
żołądkowego i krwi (na syfilis i inne.)

Przyjmuje od 9—11 i od 4—7 po poł.

Lekarz Dentysta 2038

W. Zynger

przyjmuje od godz. 9-7 wieczór
ul. Warszawska 21 dom Cynaderki II p.

Węgiel

2139

Górnośląski z kopalń Księcia

na PSZCZYNIE

po cenach kopalnianych plus 10%
na weksle czterotygodniowe.

Cement

najlepszy w POLSCE

z pieców rotacyjnych fabryki Rud-
niki po cenach fabrycznych na do-
godnych warunkach poleca:

Kaliska Spółka Opalowa

ul. Kazimierzowska 1, tel. 92.

OSRAM NITRA

Spostrzegawczość i szybkość wzroku zwiększasz przez szczodre oświetlenie!

OSRAM musi być na żarówce.

W obronie armji.

Włodzimierz Tetmajer pisze pod tym tytułem w „Czasie” artykuł następujący:

W sto trzydzieści kilka lat po zniesieniu ostatecznych oddziałów polskiego wojska, w pięć lat po odzyskaniu niepodległego państwa, byliśmy świadkami zajść wprost nieprawdopodobnych.

Robotnicy polscy stoczyli krwawą walkę z polskim wojskiem.

Nie wchodzimy w powody tego strasznego faktu, w rozjątrzenie stronnictw sejmowych, w agitację bezwzględna, nieliczącą się z bytem państwa, bez opamiętania rozwijaną przez stronnictwa.

Pomijamy sprawę słuszności teorii partyjnych, lewicowych czy prawicowych, zaćmienie i bezwzględność walki, uniemożliwiająca wszelki kompromis w sprawach już nie takiej czy innej przyszłości, ale wprost bytu i życia odzyskanej przed laty pięciu Ojczyzny. Stwierdzamy fakt, że za czasów niewoli nigdy nie zdarzył się wypadek, żeby ludność wystąpiła zbrojnie z taką, jak we fatalną środę zaciętością, przeciw zaborcemu wojsku, jak to uczyniła atakując własne polskie wojsko. To wojsko, wywołane z koszar rozkazem, władz, wyszło karne i spokojne, ale nie użyło broni — doświadczonej w boju z wrogiem — przeciwko własnemu społeczeństwu.

Czy go użyto właściwie, czy nie, to nie nasza rzecz sądzić. Ale nasza jest rzeczą w chwili kiedy oszołomiona, nieświadomo i nieświadomie ludność, polskim językiem mówiąca, rzuciła się na polskie wojsko, stanąć z myślą i sercem po stronie tego wojska, którego przez lat 130 nie mieliśmy, które obroniło Ojczyznę przed wrogiem, a które w dniu krytycznym wołało samo ginąć, niż uderzyć na lud tym samym co ono językiem mówiącym. Nagi ten fakt wystarczy i śmieszni są małostkowe, akademickie dysputy, jak należało postąpić w tym dniu fatalnym.

Państwo niepodległe, istnieć nie może bez wojska. Wojsko jest poręką jego istnienia, bez własnego wojska byliśmy pozbawieni państwa, i nie utrzymamy niepodległości, jeżeli tego wojska mieć nie będziemy.

Śmiała myśl Józefa Piłsudskiego wcieliła w czyn marzenia, zdało się nieziszczalne, powstało wojsko polskie i zaważyło na szali politycznych wydarzeń.

Dziś, do tego wojska, padły nie tylko strzały, ale objawiła się przeciw niemu, jakaś przerażająca, dzika nienawiść. „Cui bono?... Kto tu triumfuje? Czy można zwać tryumfem upojenie mas, w pośród których słychać ciągle: „na si”... zabili tyłu, a tyłu żołnierzy?... Jakich że to żołnierzy?... Czy obcych najeźdźców?... Czy, Austriaków czy Moskali?... Nie!... Swoich, polskich żołnierzy, którzy padali od strzałów na ul. Dunajewskiego, z krzyżami „Wirtuli Militari”, zdobytymi w boju o niepodległość... o szczęście tych mas, co do nich strzelały.

Fakt straszny, przerażający, złowieszczy!... Wierzmy, że nie było to zamiarem przywódców strajkujących tłumów. Znalśmy ich działalność w dniach poprzedzających Zmartwychwstanie Polski, i w dniach grozy moskiewskiego najazdu. Uznajemy stanowisko każdej partji politycznej, pod warunkiem, że to stanowisko nie będzie pierwszemu, przed i ponad interesem istnienia niepodległego państwa. Wdzieliśmy członków partji i reprezentantów ro-

boczego ludu w mundurach polskich oficerów i żołnierzy. Chyba tylko obca jakaś ręka, która uchyliła się pod kontroliz pod wpływem polskiego, powiodła te grupy wyroszków za węgly i drzewa, w okna domów i na dachy, by strzelać mogli do polskiego wojska, które ich nie atakowało.

Łatwo z odległości blisko 400 kilometrów, w zacisznych korytarzach sejmu, telefonować rozkazy, wynikające z partyjnych kompromisów, rozkazy, do których karny żołnierz się bez względnie stosuje. Trudniej wykonać zadanie tak straszne i tak niespodziane, jak obrona istnienia państwa i honoru wojska, przed... własnym społeczeństwem.

Wojsko składa się z obywateli państwa, synów jednej ojczyzny. Kto przeciw niemu, ten przeciw ojczyźnie, przeciw tej niepodległości, przeciw własnym współobywatelom. Partje polityczne mogą szaleć w partyjnej walce. Ojczyznę i jej ostoję, tj. wojska własnego, tykać nie wolno, bo to jest zdrada ojczyzny.

Dziś pójdzie na cmentarz długi korowód trumień poległych polskich wojskowych, którzy stracili życie w boju nie z wrogiem zewnętrznym, ale polegli z rąk własnego narodu... Jak się wy tam śmiać musicie wszyscy wrogowie Polski!...

Jak wy tam śmiać się musicie z tych Polaków, co w podobnych konfliktach nie poważyli się porwać na wojska zaborców, a umieli strzelać do własnego — ponieważ to własne wojsko nie chciało się plamić krwią własnych współobywateli!...

Jednakże, co by na to powiedział twórca polskiego wojska, ten którego imię powtarzano w tłumie, wołając równocześnie ze strzałami i morderem żołnierzy: „Niech żyje Piłsudski”?... Co by „Komendant” powiedział, gdyby widział i słyszał strzały do wojska, widział pozabijanych i zmasakrowanych oficerów i żołnierzy?...

Tu nie ma homazeń, niema dyskusji. Jest nagi, straszny fakt, który wstrząsa wiarą w przyszłość Polski. Tu nie ma innej drogi, tylko wszyscy Polacy, chcący utrzymać niepodległość naszego państwa, muszą bez zastrzeżeń, pominawszy różnice stronnictw, stanąć murem w obronie wojska i jego nieetykalności.

Cały naród niech stanie murem przeciw robocie podziemnej, która roznamiętnia nieświadomione masy, — przeciw podszeptom zewnętrznych wrogów. Tu nie ma już partii!... Nie ma zdawkowej kulturalowej polityki!... Tu zagrożone istnienie państwa, wobec czego wszystko inne maleje! Stańmy przy naszym wojsku murem i niezachwiani! A obrona wojska własnego, niech będzie sławą i honorem narodu!

Inaczej, nie jesteśmy godni niepodległości!

TELEGRAMY.

Spekulacja zbożowa wzrasta.

WARSZAWA 12. (tel. wł.) Na ostatnim posiedzeniu giełdy zbożowo-towarowej w Warszawie rozszalała się pogłoska jakoby rząd zezwolił na wywóz 3.000 wagonów zboża. W związku z tym, cena żyta podniosła się na giełdzie poznańskiej do 2.700.000 mk. za 100 klg. Spekulujący producenci rolni zapewne wykorzystywać będą pogłoski te w dalszym ciągu. Leży tedy w interesie dobra ogólnego, aby odpowiedzialni czynniki władz wydały w tej sprawie nieodzowne wyjaśnienia. Ze sfery młynarskich donoszą nam, że producenci rolni przewidując wyższe kursy walut obcych powstrzymują się od młócenia zboża, ażeby w ten sposób przez brak zboża na rynku wyrównać

różnice kursu na walucie. Kalkulacja ta jednak przez dewszystkiem uderzy konsumentów wywołując poważny kryzys aprowizacyjny.

Lloyd George o wtargnięciu Rosji do Niemiec i Polski.

WARSZAWA, 12. (tel. wł.) Według źródeł rosyjskich Lloyd George miał oświadczyć w Nowym Yorku: „Sowiecka Rosja stoi gotowa oczekując upadku niemieckiego rządu. Czerwona armja wymuszona przez Trockiego gotowa jest wtargnąć do Polski i zatknąć sztandar w Berlinie. Ja obawiam się, że jeżeli Niemcom nie będzie okazana pomoc to wszystkie plany Trockiego spełnią się.

Nowy zarząd Czerwonego Krzyża.

WARSZAWA 12. (tel. wł.) Onegdaj dn. 9 b.m. Komitet główny Polskiego Czerwonego Krzyża na odbytym walnym zebraniu przeprowadził nowe wybory do prezydium Komitetu głównego i zarządu głównego P. C. K. Jako prezesa komitetu głównego wybrano gen. Józefa Hallera, zaś na wiceprezesów hr. Henryka Potockiego i inż. Włodzimierza Kryńskiego. Sekretarjat generalny powierzono p. Annie Paszkowskiej, zarząd główny komitetu stanowią: prezes hr. Henryk Potocki, wiceprezes mec. Rymowicz, sekretarz generalny p. Anna Paszkowska, skarbnik p. D. Szański, szef sanitarny, dr. Podhorecki.

O cenę cukru.

WARSZAWA 12. (tel. wł.) Dzisiaj dn. 12 b.m. odbędzie się w Wydziale Zaopatrywania posiedzenie w sprawie ustalenia nowej ceny cukru na II dekadę listopada. Dotychczasowa różnica w cenie cukru sprzedawanego przez Wydział Zaopatrywania, a przez kupców prywatnych wynosiła 50.000 mk. na kilogramie.

Co od przedmiotów zbytku w walucie złotej.

WARSZAWA 12. (tel. wł.) W celu zasilenia skarbowych zapasów złota rząd projektuje pobieranie opłat celnych przy wwozie niektórych towarów w efektownym złocie tj. w złotych monetach zagranicznych. Na listę towarów tych mają być wniesione towary z listy normalnej celnej, jako to: wyroby jedwabne, futra koronki, słodycze i owoce egzotyczne, pióra ozdobne niektóre wyroby ozdobne z drzewa, metali.

W sprawie napadów na forty warszawskie.

WARSZAWA 12. (tel. wł.) Informują nas, że po przeprowadzeniu szczegółowego dochodzenia i śledztwa w sprawie rzekomego napadu na forty warszawskie leżące nad Wisłą w okolicach Czerniakowa ustalono, że rzekomymi bandytami czy też napastnikami, którzy mieli zamiar zbliżyć się do fortów, okazali się pokątni rybacy, którzy podchodząc pod dąb forteczne chcieli dostać się na brzeg Wisły. Żołnierze podjąwszy ogień w ciemnej nocy ostrzelali przestępców wywołując wśród niezorientowanych posterunków zrozumiałe zamieszanie.

Złoty oszczędnościowy.

WARSZAWA 12. Wydano polecenie, aby od poniedziałku złoty oszczędnościowy obliczano po kursie 285 tys. mk.

Podatek majątkowy w przemśle, a zniżka podatku od węgla.

WARSZAWA 12. (tel. wł.) Od dłuższego czasu rozważany projekt w Min. Skarbu o redukcji podatku od węgla przybiera coraz to konkretniejsze formy. W obecnej chwili ustalono że termin wpłacenia do skarbu podatku węglowego będzie skrócony o dwa tygodnie, zaś projekt obniżenia samego podatku ustala zniżkę średnio około 1/3 norm podatkowych. Dla węgla eksportowego ustanowiono ponadto pewną premję w postaci dalszej niżni podatku wynoszącej około 12 proc. norm obcych. Miałoby to na celu poprawienie konjunktury eksportowej. Według pro-

Dnia 14 listopada r.b., w środę o g. 10 rano w kościele św. Mikołaja odbędzie się

NABOŻEŃSTWO ŻAŁOBNE

za spokój dusz

ś. + p.

Oficerów i Żołnierzy, którzy podczas zajęć krakowskich padli bohatersko na posterunku, w obronie ładu i prawa

Uprasza się wszystkie organizacje, zrzeszenia i związki oraz ludność m. Kalisza o najliczniejsze przyjęcie udziału w nabożeństwie. Na znak żałoby wzywa się PP. Kupców i instytucje o zamknięcie sklepów i zawieszenie czynności na czas trwania nabożeństwa, t. j. od godz. 10 do 11 i pół.

Komitet organizacyjny.

Jeżeli tego podatek od węgla zniesionyby w następnym roku, to dotychczasowy podatek na węgiel górnośląski wynoszący 35 proc. obniżonyby do 25 proc. na węgiel dąbrowiecki z 30 proc. na 25 proc. Na węgiel Zagłębia Krakowskiego opodatkowany na 20 proc. obniżonyby do 15 proc. Węgiel opodatkowany na 15 proc. i z terenów odkrywkowych obłożonyby zmniejszonym podatkiem 12 proc.

Pożyczka złota na kaucje i wadja.

WARSZAWA, 12. (Pat.) Minister skarbu zawiadomil izby skarbowe, że obligacje 8 proc. polskiej pożyczki złotej z r. 1922, mające wszelkie prawa państwowe, posiadających zabezpieczenie hipoteczne, winny być przyjmowane, jako wadium, przy licytacjach, kaucjach akcyzowych i celnych, kaucjach przy rewizjach kontrolnych ze strony państwa oraz kaucjach składanych do depozytów wszystkich instytucji rządowych. Ministerstwo określa również aż do odwołania kurs, według którego kasy pojedyncze mogą przyjmować do depozytów wspomniane obligacje. Wynosi on obecnie około 75 proc. ceny notowanej na giełdzie warszawskiej zaokrąglonej do sumy 1 miliona marek, za odcinek obligacji, opiewający na 10 tysięcy marek polskich.

Kurs odcinków opiewających na 50 zł. pol. i 50 tysięcy mk. polskich, równa się w tym samym stosunku 5 milionom mk. p. O ewentualnej zmianie kursu będzie min. skarbu zawiadomiło w należytych czasach izby skarbowe.

Z estrady koncertowej.

MIKOŁAJ ORŁOW.

Nie krytyka, (gdyż ta w tym wypadku zabijałaby samą siebie), i nie sprawozdanie, (bo nie wszystko się da słowami opisać), lecz głosem zachwyty i radości, prosto okrzykiem szczęścia winna być każda wzmianka o koncercie Mikołaja Orłowa, który wystąpił w Kaliszu w Tow. Muzycznym dn. 6 bm. Ten prawdziwie wielki, (a wszakże jeden z dość licznych tej miary pianistów rosyjskich), studja swe odbywał wyłącznie w konserwatorium moskiewskim pod kie-

runkiem prof. Igumnowa, poczem, nie szukając już niczyjej pomocy na „Zachodzie“, oddał się koncertom i samodzielnej pracy nad pogłębianiem i doskonaleniem swego potężnego — z Bożej łaski — talentu. Wielka, głęboka, imponująca kultura muzyczna prosto promieniuje tu z każdego wieku, z każdego niemal ruchu — począwszy od techniki niezrównanej, skończywszy na uderzeniu, którego tysiącznych odcieniów i właściwości nie sposób słowem wyrazić. — od postawy zewnętrznej pełnej dystynkcji i natchnionej powagi, spokoju i prostoty, — zarazem owego specjalnego napięcia uwagi — aż do tej rzadkiej, tylko wielkim odtwórcą właściwej zdolności zupełnego przejścia się, całkowitego stapiania swego ducha z duchem i stylem wykonywanych utworów.

Pod tym właśnie względem najpotężniejszą wrażenie (oczywiście na piszącego te słowa) wywarł, wykonany na początku programu, koncert organowy Wilhelma Friedemanna Bacha, (jednego z synów — kompozytorów znanego powszechnie Johanna Sebastjana), w doskonałym opracowaniu fortepianowym. Arcydzieło to, technice archaiczną surową powagą, wykonane było z takim przejęciem i zrozumieniem stylu, że zdawało się przenosić słuchacza w te odległe czasy, gdy twórczość muzyczna innemi niż dzisiaj chodziła drogami, w epokę najwyższego rozkwitu sztuki organowej w dziedzinie zarówno kompozycji, jak i wirtuozji. Pod urokiem tej zaiste na chwałę Bożą pisanej muzyki pozostawało się przez cały dalszy ciąg wieczoru.

Program zawierał utwory Glucka i Scarlatiego, (odtworzone przez artystę z wdziękiem niewysłowionym), Chopina (m. in. sonatę b-moll Rachmaninowa i Liszta.

Brak miejsca nie pozwala na szczegółowe omawianie z każdego z numerów z osobna, jak i wszystkich właściwości tej niezrównanej gry. To tylko zaznaczyć należy, że z pośród naszych t. zw. „mistrzów-szopenistów“ nie jeden mógłby się uczyć interpretacji Chopina od tego ob-

cego mu pochodzeniem, lecz pokrewnego silą talentu rosyjanina, który, nie tytułując się „szopenistą“ czy „beethovenistą“, jest czemś więcej, bo artystą z krwi i kości — nietylko talentem, lecz i wiedzą i kulturą.

Publiczność kaliska naogół przyjmowała mi strza b. serdecznie, a część jej muzykalniejsza — wprost entuzjastycznie.

Dajże Boże, abyśmy takich koncertów mieli jaknajwięcej, one bowiem, kształcąc umysł i rozwijając gust, zarazem krzepią i podnoszą zgnębionego ducha, wprowadzając go w inny, idealny świat prawdziwej sztuki.

K. WILKOMIRSKI.

KRONIKA.

Miejscowa.

— MILJONOWKA.

Dnia 10 bm. popołudniu w lokalu Pożyczek państw. odbyło się ciągnięcie 135 milionówki. Z kolei wyszedł numer 2.840.859. P. K. O. Warszawa.

— **POGRZEB** ś. p. Gustawa Rudolpha odbył się w niedzielę dn. 11 bm. nadzwyczaj uroczysto. W oddaniu ostatniej posługi oprócz Straży Kaliskiej w pełnym składzie przyjęli udział delegacje: rypinkowskiej, białzkowskiej, szczypiornskiej, majkowskiej, ostrowskiej (pozn.), oraz Straż fabryki kaliskiej Pluszowni Zwłoki wieziono na wozie strażackim. Przed gmachem Straży pożegnał zmarłego prezes Straży p. Cygański i komendant p. Karśnicki. W oddaniu ostatniej posługi przyjęli udział prezydent miasta Koszutski, prezes sądu Młynarski, dyrektor Oddziału Pol. Dyrekcji Wzaj. Ubezpieczeń Bukowski i tłumy kaliszczan. Przed trumną niesiono kilka wieńców.

— BANKNOTY MILJONOWE.

W dniu 10 bm. Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa wypuściła w obieg banknoty o wartości 1 miliona marek polskich.

— **OSTATNIEGO WETERANA** Kaliskiej Straży ogniowej ś. p. Gustawa Rudolpha pochowano w ubiegłą niedzielę na cmentarzu ewangelickim. Jak wiadomo Straż ochotnicza Kaliska pierwsza w b. Kongresówce powstała w roku 1864. Zmarły wstąpił do niej przy założeniu Straży i przebył w niej lat blisko 60, był zatem żywą kroniką Straży i jakby pierwowzorem dla wszystkich Straży w Polsce, których dzisiaj liczy się na tysiące. Przez cały czas swego uczestnictwa w szeregach ukochoanej przezeń instytucji odznaczał się dziwną w dzisiejszych czasach wyrozumiałością dla współkolegów i punktualnością w wykonywaniu swych obowiązków obywatelskich. O ile miał dopisywać zdrowie na każdej próbie ogniu jeden z pierwszych stawał się na punkt zborny i wykonywał bez słowa protestu wskazane mu zadania. Nic dziwnego zatem, że przez lat tyle zawsze cieszył się szacunkiem starszych władzą i miłością wśród szeregowców, nie dążył bowiem nigdy do wyższych stanowisk. Podczas jubileuszu w r. 1888, był trębaczem przy topornikach, w 1904 przeszedł do oddziału porządkowego na jakim stanowisku pozostał, pomimo, że zarząd Straży w uznaniu zasług przyznał mu tytuł ogniomistrza. Wspominając o ś. p. Rudolffie, zaznaczyć winniśmy, że w r. 1888, takich strażaków od początku założenia było około 10, w r. 1904 — 4-ch ś. p. Dreszer, Rudolf, Harnysz i Fabjan Goliński. Podczas jubileuszu w r. 1921 pozostał tylko ś. p. Rudolf i wtedy był przedmiotem ogólnej owacji ze strony przedstawicieli Straży ochotniczych z całej Polski. Zasłużonemu obywatelowi kraju i miasta należy się po długich latach życia — wieczny odpoczynek. J. R.

— PRZEDSTAWIENIE — KONCERT.

Mieszkańców Kalisza w dniu 12 b.m. czeka nie spodzianka, zjeżdża bowiem do nas kilka pierwszorzędnych sił artystycznych z Warszawy z p. Zolją Wojnowską. Cały zespół cieszył się na Pomorzu i Poznaniu wielkim powodzeniem. Będą wykonywane fragmenty z opery St. Moniuszki i Straszny Dwór, Hrabina Flis i wiele innych. Usłyszymy także cieszącą się w Warszawie olbrzymim powodzeniem parodję Bajadery, p. Mellerowicz oddańczy szereg utworów klasycznych, a także walca Chopina. P. T. Pol wystąpi w swoim oryginalnym repertuarze. Wieczór zapowiada się interesująco.

— O MATERJAŁY MUNDUROWE DLA KOLEJARZY.

Celem zabezpieczenia dostawy materiałów mundurowych dla pracowników P. K. P., wszystkich dyrekcyj na przyszły rok 1924 Min. Kolei Żelaznych ogłosiło publiczny przetarg ofertowy. Przetarg ten odbędzie się w Min. Kolei Żelaznych dn. 5 grudnia 1923 roku.

ZAWIADOMIENIE.

Niniejszem zawiadamiamy Szanowną Publiczność, że pomimo wielkich kosztów, nakładów i starań, udało się nam sprowadzić najpotężniejsze arcydzieło filmowe p. t.

Hrabina Paryża

W rolach głównych:

Mia May, Emil Jannings
Włodzimierz Gajdarow.

Wyświetlany będzie od środy, dnia 14 listopada w Kino-teatrze Miraz.

2205

— USILOWANE SWIETOKRADZTWO.

W ubiegły wtorek banda opryszków, składająca się z 3 osobników, usiłowała okraść świątynię w Srodzie. Na szczęście zostali przed wykonaniem zamiaru ujęci przez policję. Podczas wstępnych przesłuchów, wyszło na jaw, że opryszkowie pochodzą z Kongresówki, że zamierzali przedtem okraść kościół w Mądrem, a po nieudanej wyprawie, planowali okraść tutejszy kościół. Opryszków odstawiono pod eskortą do więzienia w Poznaniu.

— KONCERT WTORKOWY SEYNNEGO pianisty Orłowa zapowiada się świetnie. Orłow już przyjechał do Kalisza wywarł na słuchaczach imponujące wrażenie. Sprawozdawcy pism stołecznych porównują go z Paderewskim.

— ZMIANY W DIECEZJI. Ks. Jan Grodkiewicz wik. z Drużbic mianowany został prefektem w Bełchatowie.

— ZMARLI KSIĘZA. W ostatnich dwu tygodniach zmarło trzech księży w diecezji naszej: ks. kan. J. Bromski, długoletni proboszcz w Krzepicach pod Częstochową; ks. Jan Kasperkiewicz, były prob. w Grabkowie na Kujawach i ks. St. Kołodziejczyk, prob. z Wilczyńna.

— USTAWA SKARBOWA.

W nrze 112 Dz. Ustaw z dnia 8 bm. ukazała się ustawa o podwyższeniu kar za zwłokę do 5 proc. zaległej sumy, za każdy dzień zwłoki, przyczem w sobnym artykule zaznaczono, że ustawa stosuje się także do zwłok przy wpłaceniu sum z tytułu tegorocznej zaliczki na podatek majątkowy.

— POZAR.

Dnia 29 października r. b. o godz. 12 w nocy w wsi Adamów gm. Golina wybuchł pożar, który strawił doszczętnie pięć zagrod gospodarskich (około 40 zabudowań). Przyczyna pożaru na razie nieustalona. Śledztwo w toku.

— MAGISTERJA UNIWERSYTECKIE.

W tych dniach odbyły się w Warszawie dwudniowe narady delegatów uniwersytetów polskich w sprawie magisterjów na wydziałach filozoficznych. Na zażyciu ministra W. R. i O. P. przybyli z Krakowa prof. K. Nietsch i Zaremba, z Poznania prof. Sajdak i Korczyński, z Warszawy prof. Szober i Jabłczyński, z Wilna prof. Dziewulski i Glizelli. Delegaci ze Lwowa nie przybyli. Obrady, odbywały się pod przewodnictwem dyrektora dep. szkół wyższych, p. d-ra L. Bykowskiego.

Jak wiadomo, obecnie jedynym stopniem naukowym na wydziałach filozoficznych naszych uniwersytetów jest doktorat, który to stopień, zwłaszcza na uniwersytetach małopolskich przyznawany jest wciąż hojnie. Prócz tego dowodem ukończenia studiów (nie stopniem naukowym) jest egzamin na nauczyciela szkół średnich. Obecnie egzamin ten ma być podzielony na dwie zupełnie odrębne części: ściśle naukową i praktyczną, pedagogiczną. Jako pierwszy stopień akademicki wprowadzone ma być też magisterjum, które w niektórych kombinacjach równać się ma egzaminowi naukowemu na nauczycieli szkół średnich. Natomiast wymagania egzaminacyjne co do doktoratu mają być znacznie podwyższone: między innymi wymagana być ma praca drukowana, stanowiąca istotny przyczynek do rozwoju danej nauki.

Poważną nowością w organizacji egzaminu magisterskiego ma być możliwość rozłożenia egzaminu na poszczególne przedmioty, które zdawać będzie można osobno już w ciągu 3 pierwszych lat studiów. Dopiero określony zespół przedstawiony w całym szeregu kombinacji dawać będzie pełny egzamin magistra filozofii. Uzyskanie dyplomu, możliwe będzie dopiero po trzech latach studiów.

Wnioski wspomnianej komisji ekspertów poszły przeważnie po linii projektów, opracowanych przez wydział filoz. uniwersytetu Jagiellońskiego. Mają one być jeszcze opracowane w szczegółach i ustalone w min. W. R. i O. P. Jest nadzieja, że pierwsze magisterja odbędą się jeszcze w letnim półroczu roku szkolnego 1923-1924.

— OCHRONA ROBOTNIKÓW POLSKICH WE FRANCJI.

Śród uchwał, które zapadły na pierwszym zjeździe robotników polskich we Francji odbytym w październiku br. zasługuje na uwagę punkt, który domaga się bezwzględnego ustanowienia przy wszystkich placówkach konsularnych inspektorów objazdowych. Zadaniem tych inspektoratów byłoby czuwanie nad przestrzeganiem wykonywania artykułów konwencji emigracyjnej.

OBWIESZCZENIE

w przedmiocie zaliczki na podatek majątkowy. Ministerstwo Skarbu podaje do publicznej wiadomości, że na zasadzie art. 32 ustawy o podatku majątkowym winni płatnicy tytułem zaliczki na poczet tego podatku w czasie od 10 listopada do 10 grudnia 1923 r. uiścić bez odzieleń zawiadomień następujące kwoty:

I. Podatnicy, płacący od 150.000 mk. do 600.000 m. rocznie podatku gruntowego i podym-

nego (ustawa z dnia 15 czerwca 1923 r. Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 505) — jednokrotną pełną kwotę tych podatków, przypadającą za I półrocze 1923 r., płacący od 600000 mk. do 1000000 marek — dwukrotną, płacący zaś ponad 1000000 marek — trzykrotną kwotę, w ten sam sposób obliczoną.

II. Podatnicy podatku przemysłowego: dwukrotną pełną kwotę podatku przemysłowego, przypadającego za I półrocze 1923 r. od przedsiębiorstw przemysłowych pierwszych sześciu kategorii i przedsiębiorstw handlowych pierwszych dwóch kategorii, oraz jednokrotną pełną kwotę od samodzielnych wolnych zajęć zawodowych, od przedsiębiorstw przemysłowych VII kategorii i przedsiębiorstw handlowych III kategorii.

Nakazy płatnicze względnie indywidualne wezwania nie będą wysyłane.

O wysokości zaliczki mogą się płatnicy poinformować z list płatników, które będą wyłożone do publicznego przejrzania w zarządach gminnych (Magistratach). Osoby prawne, obowiązane do publicznego składania sprawozdań o ile chodzi o zaliczkę z tytułu wielokrotności podatku przemysłowego, mogą o wysokości tej zaliczki zasięgnąć wiadomości we właściwych Izbach Skarbowych.

Zaliczkę należy wpłacać jedynie w kasach skarbowych, bądź bezpośrednio, bądź też za pośrednictwem Pocztovej Kasy Oszczędności.

Odwołań od obliczenia zaliczki ustawa nie przewiduje.

Kwoty zaliczki nie wpłacone w powyższym terminie będą ściągane przymusowo wraz z karami za zwłokę oraz kosztami egzekucyjnymi, określonymi w ustawie z dnia 9 marca 1923 r. o karach za zwłokę i kosztach egzekucyjnych. (Dz. U. R. P. Nr. 31 poz. 189):

MINISTERSTWO SKARBU.

Składajcie ofiary na inwalidów wojennych.

„ZOFJA” Kuśnierka
jedyna Mistrzyni w Kaliszu
posiadająca długoletnią praktykę, tak w kraju, jak i zagranicą, jest w możności wykonywać wszelkie roboty w zakresie kuśnierstwa wchodzące, jako to: palta, okrycia fokowe, karakulowe i t. p., mufki, kołnierze, tak nowe, jak i przeróbki, również podbicia męskich futer i czapki futrzane męskie. 1912
Wrocławska Nr. 13, dom W-go S. Szmidta.
Wejście przez sklep Mechanika.

Szwajcarskie gorzkie zioła
(przeciyszczające) ułatwiają funkcję organów trawienia. Sprzedają apteki i sklepy apteczne. Apteka A. Gaseckiego w Warszawie.

Zginął paszport 2216
wydany przez Urząd gm. Kalisz na imię Michała Dobrowolskiego.

Magiel ręczna
do sprzedania. 2214
Adres wskaże redakcja.

Do wynajęcia 2183

Wozownia i stajnia
na parę koni
ul. Lipowa № 26. 2217

Zginęły dwa paszporty
wydane przez Urząd gm. Kościelec na imię Józefa i Anny Krysiaków. 2215

Kto poszukuje
ubocznego lub stałego zajęcia niechaj pisze pod: G. K.K. Toruń Skrzynka Pocztowa № 4. Na odpowiedź można dołączyć znaczek. 2206

OGŁOSZENIE.
Magistrat miasta Kalisza niniejszym ogłasza, że w dniu 15 listopada r. b. o godzinie 12 w południe odbędzie się w biurze Magistratu (III piętro, pokój 19) sprzedaż z publicznej licytacji około 30.000 kilogramów starego żelaza (złomu) drogą ofert składanych osobiście w zapieczętowanych kopertach. Licytacja in plus na żelazo lane od sumy 20.000 marek za kilogram, a za kute od 15.000 marek za kilogram.
Przy ofertach należy złożyć 25 milionów marek kaucji. Ze złożonych deklaracji ta będzie przyjęta, w której będzie zadeklarowana najwyższa suma.
Utrzymający się przy licytacji obowiązany w dzień takowej dopełnić kaucji do 100 milionów marek, a resztę należności za kupione żelazo wnieść do kasy miejskiej najdalej do 22 listopada r. b.
Kalisz, dnia 6 listopada 1923 r.
MAGISTRAT.

KLOCE DĘBOWE
i całe drzewostany dębiny kupuje w każdej ilości
B. Bystrzycki Tow. Ake.
2197 **POZNAŃ, ul. Matejki 47.**

Skradziono paszport
wydany przez magistrat m. Wilna na imię Hipolita Zdonka. 2211
Zginął paszport
wydany przez Urząd gm. Iwanowice na imię Ignacego Mardzaka. 2213
do interesu Bławatnego w Kaliszu z kapitałem od 400 milionów poszukuje. Oferty pod „Bławat” w redakcji. 2131

OGŁOSZENIE.
Komisarjat Kaliskiej Grupy Obozów Internowanych niniejszym ogłasza, iż w dniu 19. XI. 23 r. o godz. 10 rano odbędzie się publiczna sprzedaż drogą licytacji 3-ch krów i 1-go cielęcia.

Zyczący sobie wziąć udział w powyższej licytacji, winni złożyć wadium przed rozpoczęciem się takowej w Kasie Komisarjatu w sumie 3.000.000 mk.
2220 **KOMISARZ.**

DLA P. P. HANDLUJĄCYCH
SZKŁA DO LAMP (CYLINDRY)
na paczki po cenie hurtowej
poleca:
A. PIWEK
Kalisz, Babina 21, tel. 151. 2677